

Tilgange til social ulighed i sundhed i lokale kontekster

Center for Sundhedsfremmeforskning - www.csuf.dk

Charlotte Bech Lau, ph.d-studerende

cblau@ruc.dk

August 2011

Begreber og tilgange i kommunal sundhedsfremme

Forebyggelse

Borgerrettet forebyggelse

Individorienteret forebyggelse

Patientrettet forebyggelse

KRAM-indsatsen

Strukturel forebyggelse

Tværasektoriel indsats

Sundhedsfremme

Empowerment

Arenaer / settings

Lokalsamfund

Community health

Kollektiv sundhedsfremme

Risikoorienteringen i kommunal sundhedsfremme kommer til kort

---

- De typiske individorienterede metoder i KRAM-indsatserne og specifikke livsstilsinterventioner er de-koplet menneskers hverdagsliv
- Medicinsk tilgang der fokuserer på fysisk sundhed kan være ekskluderende
- Mangelfokuseringen i den risikoorienterede forebyggelse fordrer ikke en øgning af menneskers handlekompetencer

.....

Borgere med et komplekst sundhedsmønster ønsker ikke eller har ikke ressourcerne til at fokusere på de fysiske sundhedsudfordringer

.....

De sociale determinanter fylder mere i borgernes hverdag end deres fysiske sundhed

.....

Ressourceorienterede tilgange generelt

- anerkender borgerens livssituation
- har fokus på involvering og tillid
- Kan skabe socialt netværk
- Kan skabe positiv udvikling
- Målsætning om aktiv deltagelse frem for fx at tabe sig

.....

Borgerne oplever at blive respekteret

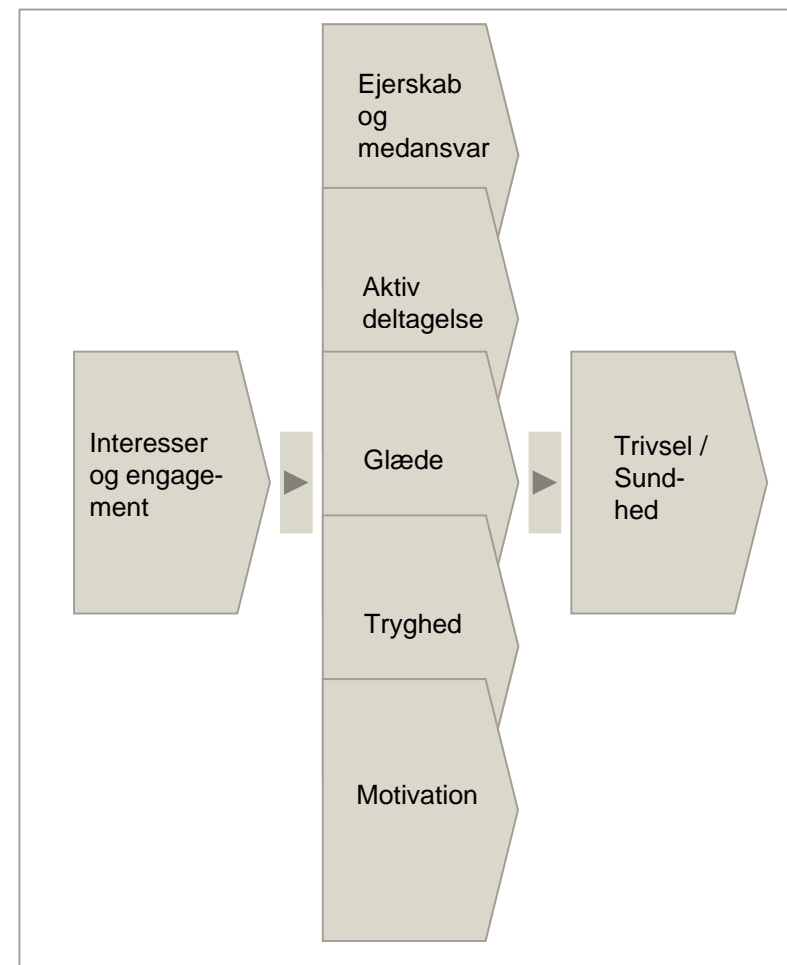
Borgerne oplever at have indflydelse

Borgerne tager medansvar

.....

Ressourcetilgangen kan være en forudsætning for at komme i kontakt og i dialog med borgeren

I udgangspunktet kommer sundhedsfremme til at handle om det der har betydning for borgerens hverdagsliv og ikke kun det gode helbred

Kilde: Lau, Andersen, Holm og Dybbroe 2011 (forthcoming)

Kollektiv sundhedsfremme

Empowerment

Ressourcemobilisering

Social lighed i sundhed

Skabe muligheder for og invitere til at mennesker deltager aktivt

Settingstilgangen

Fokus væk fra individet og mod omgivelserne, kulturer; der hvor mennesker lever deres liv.

Fx dagcentre, biblioteker, kulturhus, forsamlingshus, skole, daginstitution, ungdomsmiljø, bodega, ved brugsen

Multilevel

Skaber muligheder og handlerum kollektivt; borgere, arenaer og lokalsamfundet

Horizontalt og vertikalt: kommunal politik, ledelse og medarbejdere i samarbejde med Frivillige og private organisationer og nøglepersoner i lokale settings samt borgere.

Socialt handlefællesskab om sundhed

Community health

Social tilgængelighed

Sundhedsfremme som fælles udfordring

Udvikle og udnytte kapacitet til sundhedsfremme i mange forskellige arenaer og sektorer i kommunen, hvor borgerne færdes i dagligdagen

Borgerens og sociale miljøers *fælles og forskellige* muligheder og handlerum

---

Kilder: WHO, John Andersen 2011forthcomming, Lau 2011 forthcomming, Lau, Andersen, Holm og Dybbroe 2011 forthcomming, Tones & Green 2006, 2010, Dooris 2009, Whitelaw, Laverack and Labonte 2000, NICE 2008, Kickbusch)

Vi kunne diskutere...

Hvilke andre ressourcebaserede tilgange kender vi, som har den kollektive dimension med?

Hvordan spiller ressourcebaserede tilgange sammen med den kommunale virkelighed? Hvordan undgår vi uhåndterbare idealistiske tilgange?

Multilevel konkretisering

- Top-down og bottom-up balance

Projekt Minisport

Målgruppen er 3. – 4. klasse, hvor formålet er, at børnene får etableret fællesskaber gennem afprøvning af forskellige typer fysiske aktivitet og naturoplevelser.

Kapacitetsopbygning

”Community engagement referes to the process of getting communities involved in decisions that affect them. This includes the planning, development and management of services, as well as activities which aim to improve health or reduce health inequalities” (NICE 2008)

Udvikle og udnytte kapacitet til sundhedsfremme i mange forskellige arenaer og sektorer i kommunen, hvor borgerne færdes i dagligdagen

-at styrke sig indadtil fortløbende justering og udvikling af praksis

- at synliggøre resultater udadtil overfor eksterne politikere og økonomiske interesser

- Tværsektorielt samarbejde udnytter forskellige interesser, ressourcer og kompetencer
- Empowerment-agenter skaber dialog i øjenhøjde
- Empowerment-ambassadører i settings, hvor borgerne færdes
- Medborgercentre frie for kerneydelsesdagsordner